

<https://doi.org/10.53656/his2025-5-7-dis>

Events
Хроника

ДИСКУСИОНЕН ФОРУМ ВОЙНА И ПРОПАГАНДА В СЪВРЕМЕННА ЕВРОПА: ТРИ ГЛЕДНИ ТОЧКИ

Д-р Албена Симова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Съвременната информационна революция промени из основи характера на войната. В контекста на избухналия преди три години руско-украински конфликт ролята и значението на концепцията за хибридна война придоби особена популярност. Западният демократичен свят се оказва подложен на безпрецедентна хибридна агресия.

Тези актуални проблеми и предизвикателства пред сигурността и мира бяха във фокуса на проведената на 23 септември 2025 г. в Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ международна кръгла маса на тема „Война и пропаганда в съвременна Европа: три гледни точки“.

Организатори на събитието са Историческият факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и „ПанЕвропа – България“. В дискусията участие взеха доц. Михаил Груев – председател на Държавната агенция „Архиви“ и преподавател в СУ, проф. Марк Крамер – директор на Програмата за изследвания на Студената война на Харвардския университет, и проф. Серхий Плохий – директор на Харвардския институт за украински изследвания в периода 2013 – 2025 г. Модератори на събитието бяха Гертана Паси и доц. Борис Стоянов (Исторически факултет на СУ).

Доц. Михаил Груев представи своята позиция относно войната и пропагандата в български контекст. Той отбеляза, че руската агресия срещу Украйна води до нови обществени разделения и възпалява стари рани. От една страна, в нашето общество традиционната историческа роля на Русия продължава да подхранва проруските настроения, от друга – войната значително разрушава проруското влияние. Според историка този контекст поставя нови отговорности пред интелигенцията.

Проф. Марк Крамер коментира, че в САЩ определени хора и групи подкрепят Кремъл поради свои лични причини. Но голяма част от тях са обвързани с кампанията за президентските избори през 2016 г., когато Русия активно се намесва в полза на един от кандидатите. Проф. Крамер подчерта, че настоящата админи-

страция в САЩ целенасочено премахва агенциите, натоварени със задачата да се противопоставят на руската пропаганда.

Проф. Серхий Плохий се спря на три теми, свързани с руската пропаганда – първата, че историята се използва за отричането на украинското право за националност; втората – опитът за делегитимизиране на съвременното украинско правителство; и третата – заплахите на Русия за ядрена война. Проф. Плохий подчерта, че руската заплахата от ядрен конфликт е един от най-успешните пропагандни способности на Кремъл.

Дискутиращите се обединиха около позицията, че е жизненоважно да разполагаме с нужните механизми за разпознаване, разобличаване и противопоставяне на пропагандата, разпространявана от противниците на демокрацията и международното право.

Като продължение на форума, на 24 септември в Централния военен клуб се състоя разговор на тема „Студена и гореща война в Европа“ с участието на проф. Марк Крамер и проф. Серхий Плохий. Модератор на дискусиата, организирана от издателства „Сиела“ и „Прозорец“ съвместно с Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, беше уважаваният журналист Бойко Василев. Авторите и техните книги представи проф. Надя Бояджиева (ИБЦТ към БАН и старши сътрудник в Харвардския университет).

Проф. Крамер, автор на мащабното изследване „СССР и Източна Европа (1941 – 1991)“ (ИК „Сиела“), и проф. Плохий, автор на задълбочени трудове като „Изгубено царство“ и „Портите на Европа. История на Украйна“ (ИК „Прозорец“), от години осветляват историята и травмите на държавите от Източна Европа и предупреждават за заплахата на руския империализъм. На база на своите актуални и приносни трудове двамата водещи световни експерти по темите за Студената война, Източна Европа, СССР и Русия проведоха задълбочен диалог за миналото на Русия и Украйна и за актуалните събития на бойното поле и последствията от тях.

DISCUSSION FORUM WAR AND PROPAGANDA IN CONTEMPORARY EUROPE: THREE PERSPECTIVES

✉ **Dr. Albena Simova**

Faculty of History
University of Sofia “St. Kliment Ohridski”
E-mail: albena.simova@uni-sofia.bg